

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν ο Αφρικανός βρισκόταν στο Λίτερνο, κατά τύχη (τυχαία) ήρθαν σ' αυτόν πολλοί αρχηγοί ληστών, για να τον χαιρετήσουν επίσημα. Τότε ο Σκιπίωνας, επειδή νόμισε ότι ήρθαν για να συλλάβουν αυτόν τον ίδιο, εγκατέστησε στο σπίτι του φρουρά από δούλους του σπιτιού. Όταν παρατήρησαν αυτό οι ληστές, αφού πέταξαν μακριά τα όπλα (τους), πλησίασαν την πόρτα και με δυνατή φωνή ανήγγειλαν στον Σκιπίωνα (απίστευτο στο άκουσμα!) πως είχαν έρθει για να θαυμάσουν την ανδρεία του.

Φροντίζει και προνοεί, αν αρπάξουν την επιστολή, να μη μαθευτούν τα σχέδιά μας από τους εχθρούς. Για το λόγο αυτό στέλνει επιστολή γραμμένη στα ελληνικά. Συμβουλεύει τον απεσταλμένο, αν δεν μπορέσει να πλησιάσει, να δέσει την επιστολή στον ιμάντα ενός ακοντίου και να το ρίξει μέσα στα στρατόπεδο. Στην επιστολή γράφει ότι θα έρθει γρήγορα με τις λεγεώνες του.

Αυτό το ελάφι κάποια μέρα έφυγε και πίστεψαν πως είχε χαθεί (πεθάνει). Όταν κάποιος ανήγγειλε στο Σερτώριο πως το ελάφι είχε βρεθεί, ο Σερτώριος τον διέταξε να σωπάσει· επιπλέον τον καθοδήγησε να το αφήσει ξαφνικά ελεύθερο την επόμενη μέρα σ' αυτόν τον τόπο όπου θα βρισκόταν μαζί με τους φίλους του. Την επόμενη μέρα ο Σερτώριος, αφού δέχτηκε τους φίλους του στην κρεβατοκάμαρά του, τους είπε ότι είχε δει στον ύπνο του πως το ελάφι, που είχε χαθεί, επέστρεψε σ' αυτόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. α. praedones → praedo
- praesidium → praesidii / praesidi
- armis → arma
- incredibile → incredibili / incredibilium
- locum → loca

Όροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον **τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο** της δημοσίευσής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.

- β.** eum → οριστική: eius
se → προσωπική, γ' προσώπου: nobis
aliquis → αόριστη: aliquid
ipse → οριστική (δηλώνει ταυτότητα): ipsis
suum → κτητική, γ' προσ. για έναν κτήτορα: vestros
- γ.** postero → posteriore – postremo / postumo
clara → clariore – clarissima
celeriter → celerius – celerrime
- δ.** posterius
posterioris
posteriori
posterius
posterius
posteriore
- ε.** complures
complurium
compluribus
complures
complures
compluribus
- 2.** esset → fuerint
venerunt → veniote
captum → caperemur
abiectis → abicies
animadverterunt → animadversu
nuntiaverunt → nuntiatum iri
adire → adi – adite
possit → poterat – potuerat
adfore → adsunt
credita est → credenda esses
praecepit → praecipendum
reverti → reversuram esse
- 3. α.** cum se ipsum venisse eos existimasset: δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο ρήμα conlocavit. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο cum και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η αιτιολογία είναι το

Όροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον **τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο** της δημοσίευσής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.

αποτέλεσμα μιας εσωτερικής λογικής διεργασίας και συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντελικού (existimasset) για το προτερόχρονο στο παρελθόν, σε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο (conlocavit), σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων.

- β. Sertorius eum iussit tacere → (ευθύς) Tace! (προστακτική)
- γ. Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est: Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου perisse εδώ παραλείπεται και εννοείται το cerva, σε πτώση ονομαστική. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου perisse δε δηλώνεται εδώ σε αιτιατική (παρατηρείται παράβαση (άρση) του λατινισμού), γιατί το ειδικό απαρέμφατο perisse είναι χρόνου παρακειμένου και εξαρτάται από ρήμα δοξαστικό, παθητικής φωνής (credita est).
- δ. nuntiaverunt se venisse ut virtutem eius admirarentur (τελική πρόταση)
nuntiaverunt se venisse qui virtutem eius admirarentur (αναφορική – τελική πρόταση)
nuntiaverunt se venisse ad virtutem eius admirandam (υποχρεωτική γερονδιακή έλξη)
nuntiaverunt se venisse virtutis eius admirandae causa / gratia (υποχρεωτική γερ. έλξη)
4. α. Scipio praesidium domesticorum in tecto conlocavit → Praesidium domesticorum a Scipione in tecto conlocatum est (παθητική σύνταξη).
- β. admissis amicis → cum Sertorius amicos admississet.
- γ. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat:
Αναγνώριση: υπόθεση: si adire non possit (si + υποτ. ενεστ.) – απόδοση: ut ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat: (2 βουλευτικές προτάσεις που εκφέρονται με υποτακτική ενεστώτα). Εξαρτημένος σύνθετος υποθετικός λόγος 1^{ου} είδους (ανοικτή υπόθεση για το μέλλον). Ευθύς λόγος: si adire non poteris (si + οριστική μέλλοντα) – adliga et abice (προστακτική).
- δ. captum: αιτιατική σουπίνου που δηλώνει σκοπό κίνησης στο απαρέμφατο venisse
quod: αντικείμενο στο ρήμα animadverterunt

Όροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον **τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο** της δημοσίευσής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.

- ob rem: εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο ρήμα mittit.
- Sertorio: έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα nuntiavisset
- inventam esse: άμεσο αντικείμενο στο ρήμα nuntiavisset, ειδικό απαρέμφατο (ετεροπροσωπία)
- cum amicis: εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο ρήμα futurus esset
- sibi: δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου στο ειδικό απαρέμφατο visum esse
- reverti: υποκείμενο στο απρόσωπο απαρέμφατο visum esse, ειδικό απαρέμφατο

Όροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον **τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο** της δημοσίευσής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.